

Advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport
Nieuwe Bierbrouwerij van Grolsch, te Enschede

10 augustus 1998

955-49

ISBN 90-421-0406-6
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Enschede
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk
U431-98/Pi/eh/955-41

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor m.e.r.
Nieuwe Bierbrouwerij Grolsch, te En-
schede

doorkiesnummer
(030) 234 76 34

Utrecht,
10 augustus 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de nieuwe bierbrouwerij van Grolsch te Enschede. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

dr. ir. J.J.T.M. Geerards
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Nieuwe Bierbrouwerij Grolsch, te Enschede

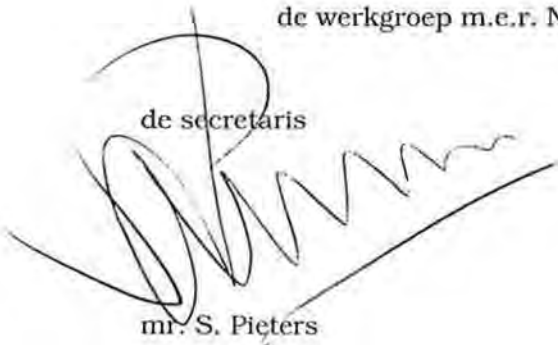
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Nieuwe Bierbrouwerij van Grolsch, te Enschede

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
de Nieuwe Bierbrouwerij van Grolsch, te Enschede,

uitgebracht aan College van Burgemeester en Wethouders gemeente Enschede en het
Waterschap Regge en Dinkel door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens
deze,

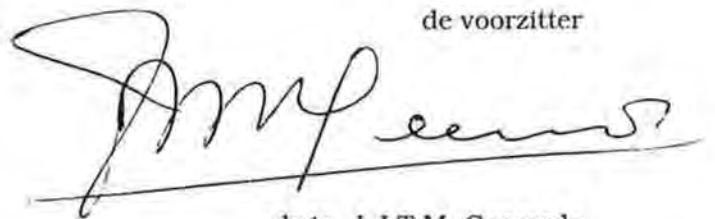
de werkgroep m.e.r. Nieuwe Bierbrouwerij van Grolsch, te Enschede,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'S' followed by a series of loops and a long horizontal stroke at the bottom.

mr. S. Pieters

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'J' followed by several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

dr.ir. J.J.T.M. Geerards

Utrecht, 10 augustus 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	4
2.3 Besluitvorming	4
3. Voorgenomen activiteit en varianten	5
3.1 Algemeen	6
3.2 Varianten	8
3.2.1 Nulvariant	8
3.2.2 Inrichtingsvarianten	9
3.2.3 Meest milieuvriendelijke variant	9
3.2.4 Voorkeursvariant	10
4. Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	11
5. Gevolgen voor het milieu	12
5.1 Levende natuur	12
5.2 Landschap	13
5.3 Geluid	14
5.4 Geur en andere emissies	14
5.5 Verkeer en vervoer	15
5.6 Water	15
5.7 Externe veiligheid	16
5.8 Bodemarchief	16
5.9 Energie- en grondstoffen- en hulpstoffenverbruik	16
6. Vergelijking van varianten	17
7. Leemten in informatie	17
8. Evaluatieprogramma	18
9. Vorm en presentatie	18
10. Samenvatting van het MER	19

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 mei 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in De Twentsche Courant Tubantia d.d. 11 juni 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert om in het MER, bij de uitwerking van de gevraagde (inrichtings)varianten en in het bijzonder bij de uitwerking van de meest milieuvriendelijke variant (MMV) alsmede de voorkeursvariant, met name aandacht te schenken aan de volgende aspecten:

Geluid

In het MER dient beschreven te worden wat de aard en de omvang van de geluidhinder op de locatie 'de Groote Plooy' zal zijn. Daarnaast dient te worden aangegeven welke mitigerende maatregelen er getroffen zullen worden en tot welke geluidreducerende effecten dat zal leiden. Uiteindelijk moet helder worden hoe in de definitieve situatie de geluidcontouren komen te liggen in de dag-, avond- en nachtperiode.

Geur

Op basis van informatie over de geurconcentratie en de geurhinder in de omgeving, dient te worden beschreven hoe de geursituatie er uit zal komen te zien en welke maatregelen de Initiatiefnemer van plan is te nemen om de geurhinder zo veel mogelijk te reduceren tot het aanvaardbare.

Natuur & landschap

Het MER dient inzicht te verschaffen in de wijze waarop bestaande ecologische en landschappelijke kwaliteiten - met name de Broekheurner beek - in de nieuwe situatie geïntegreerd zullen worden. De bestaande groenstructuur vormt daarbij het uitgangspunt. Aangezien de Broekheurner beek een, door de gemeente aangewezen, ecologische verbindingfunctie heeft, dient deze - voor zover mogelijk - op het huidige niveau gehandhaafd te blijven. Waar ecologische kwaliteiten verbeterd kunnen worden, moet - indien mogelijk - daar gebruik van gemaakt worden. Een te maken variant dient visueel inzicht te geven in de ruimtelijke opzet. Aangegeven dient te worden welke ecologische en landschappelijke waarden respectievelijk worden behouden, nieuw ontstaan, dan wel verdwijnen.

Verkeer & vervoer

In het MER moet ten aanzien van het vervoer (aan- en afvoer, woon-werkverkeer) op de nieuwe locatie een beschrijving worden gemaakt van de optimale verkeerssituatie. Beschreven moet worden om hoeveel transportbewegingen het zal gaan (maximaal). Daarnaast moet er ten aanzien van het transport een afweging komen over de afwikkeling van het vervoer over de weg versus die over het water: in welke verhoudingen zal dat in de toekomst gaan gebeuren?

Water

Er dient een kwantitatieve beschrijving te komen van effecten van de inrichting van de 'Groote Plooy' op de gemiddelde grondwaterstand in het studiegebied en van de effecten op de waterbalans. Daarbij is niet alleen de grondwateraanvulling naar het eerste, maar ook die naar het tweede watervoerende pakket van belang.

groen
9

De effecten van mitigerende maatregelen dienen voor verschillende inrichtingsvarianten te worden doorgerekend en onderling vergeleken. De mogelijkheid van gebruik van regenwater - grijs watergebruik - als proceswater dient als een variant in het MER te worden overwogen. De voor- en nadelen van deze variant dienen in het afwegingsproces te worden meegenomen.

1. INLEIDING

Koninklijke Grolsch N.V. heeft, als Initiatiefnemer, het voornemen om een nieuwe bierbrouwerij te realiseren op de locatie 'de Groote Plooy', nabij het dorp Boekelo (gemeente Enschede) en daarna de bestaande bedrijfsvestigingen in Enschede en Groenlo uit bedrijf nemen. De nieuwe brouwerij zal komen te liggen aan de autosnelweg A35 tegenover het industrieterrein 'De Marssteden' met een maximale productiecapaciteit van circa 6 miljoen hectoliter bier per jaar.

De oprichting van een bierbrouwerij is een milieueffectrapportage (m.e.r.)-beoordelingsplichtige activiteit op grond van het Besluit m.e.r. 1994, bijlage 3, onderdeel D, activiteit 13.1. Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede, als bevoegd gezag, heeft geoordeeld dat er in dit geval sprake is van bijzondere omstandigheden die het maken van een milieueffectrapport (MER) rechtvaardigen.

Zowel het college van Burgemeester en Wethouders van Enschede, vanwege het besluit voor de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer (Wm), als het Dagelijks Bestuur van het waterschap Regge en Dinkel, vanwege de Wvo¹-vergunning, zijn beiden bevoegd gezag voor deze activiteit.

Bij brief van 29 mei 1998²] is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in De Twentsche Courant Tubantia d.d. 11 juni 1998³].

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴]. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER tenminste moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen⁵], die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

-
- 1 Wvo = Wet verontreiniging oppervlaktewateren.
 - 2 Zie bijlage 1.
 - 3 Zie bijlage 2.
 - 4 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
 - 5 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Probleemstelling

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot het initiatief hebben geleid moeten in het MER worden beschreven.

Daarnaast dient een beschrijving gegeven te worden van de locatiekeuzeprocedure en de locatiekeuzeafweging⁶]. Met name gaat het hierbij om de (milieu)argumenten die hierbij een rol hebben gespeeld. Hierbij kunnen ook de andere locaties betrokken worden, die in beeld zijn geweest.

2.2 Doel

Op basis van dit initiatief moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven varianten.

In het bijzonder dienen eigen doelen geformuleerd te worden met betrekking tot: geluid, geur, landschappelijke inrichting en water⁷], waarbij rekening gehouden kan worden met de eigen maximale beïnvloedingsruimte zoals met betrekking tot de inrichting van het terrein en het totale bedrijfsproces.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van varianten die gunstig zijn voor het milieu⁸].

2.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de relevante beleidsnota's, (ontwerp-)

6 Zie de inspraakreacties nummers 1, 2, 5, 6, 7 en 8, bijlage 4.

7 De randvoorwaarden worden hierbij mede bepaald door de gemeente Enschede en het waterschap Regge en Dinkel.

8 Zie de inspraakreacties nummers 1 en 2, bijlage 4.

plannen en wetten^{9]}, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen zoals bijvoorbeeld de Broekheurner beek - die een lokale ecologische verbindingsfunctie heeft - maar ook eventuele relevante landinrichtingsaspecten^{10]}. Speciale aandacht is gewenst voor de landinrichting ten zuiden van Enschede, inclusief een nadere analyse en interpretatie van de kwaliteiten van de overgang stad-land.

De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van varianten moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van varianten^{11]} (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de door de Bevoegde Instanties te verlenen Wm- en Wvo-vergunning. Daarnaast kan de MER-informatie ook gebruikt worden bij de bestemmingsplanwijziging.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

In dit hoofdstuk, alsmede in de rest van dit advies, zal uitsluitend gesproken worden over *varianten*, aangezien het begrip *alternatieven* de indruk kan wekken alsof er grote verschillen zullen bestaan tussen de verschillende inrichtingsvarianten. In de startnotitie wordt - terecht^{12]} - gesproken over mogelijke alternatieven, maar de Commissie heeft gemeend vanwege de relatief geringe verschillen uitsluitend gebruik te maken van het begrip *variant* in dit Richtlijnenadvies.

9 Zoals bijvoorbeeld het NMP3, dat men name gebruikt kan worden ten aanzien van geluid en geur.

10 Zie de inspraakreactie nummer 8, bijlage 4.

11 Zie ook hoofdstuk 6 van dit advies.

12 Het begrip *alternatief* is conform de wettelijke aanduiding.

3.1

Algemeen

De voorgenomen activiteit en de varianten moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Het kan zinvol zijn om deze beschrijving te baseren op deelactiviteiten.

Ook bij het zoeken naar varianten kan het zinvol zijn uit te gaan van een analyse van de voorgenomen activiteit in deelactiviteiten.

Verder verdient het aanbeveling om onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting/aanleg¹³) en de gebruiksfase (gebruik en beheer).

Tot de voorgenomen activiteit behoort ook de uitgebruikname van de bestaande bedrijfsvestigingen te Enschede en Groenlo. Weliswaar betreffen de besluiten voor de activiteit die met behulp van deze m.e.r. moeten worden genomen alleen de nieuwe vestiging op de locatie 'de Grootte Plooy', maar de gevolgen van de uitgebruikname komen voort uit de realisatie van de nieuwe vestiging en vormen daarom onderdeel van deze m.e.r.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Bij elke variant moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen (bijvoorbeeld met betrekking tot de te verwachten geluid- en geurhinder).

Energie

Inzicht dient verschaft te worden in de huidige energieketen/energiebalans en de energieketen per variant. Per variant dient aangegeven te worden welke maatregelen worden getroffen om het gebruik van fossiele brandstoffen te beperken. Bij de beschrijving van de meest milieuvriendelijke variant (MMV) moet deze beperking maximaal zijn. Het toekomstige energiegebruik dient afgezet te worden tegen het huidige energiegebruik op de locaties Enschede en Groenlo.

Geluid

In het MER dient te worden beschreven de (voor het omgevingsgeluid relevante) geluidemissies van installaties en activiteiten, waaronder (vracht)wagendbewegingen op het bedrijfsterrein, gedurende representatieve bedrijfssituaties in de dag-, avond- en nachtperiode. In geval van incidentele bedrijfssituaties dient de frequentie en duur te worden aangegeven met bijbehorende emissie-kenmerken. Bij een frequentie hoger dan 12 x per jaar dient de desbetreffende bedrijfssituatie als een volwaardige representatieve situatie te worden beschouwd. De beschrijving van de toekomstige geluidemissies dient afgezet te worden tegen de huidige geluidemissies op de locaties Enschede en Groenlo.

Het referentieniveau van het omgevingsgeluid op de locatie 'de Grootte Plooy' moet worden bepaald. De mitigerende maatregelen, volgens het ALARA-beginsel,

13 Hierbij moeten alleen die activiteiten behandeld worden die relevante milieueffecten (kunnen) veroorzaken, zoals bouwverkeer, eventuele hefactiviteiten, wegomleggingen en dergelijke. Zie ook inspraakreactie nummer 6, bijlage 4.

om het bestaande omgevingsgeluid niet te doen toenemen moeten worden aangegeven.

Bij geluidwerende maatregelen kan worden gedacht aan:

- proces-varianten;
- indelingsvarianten;
- passieve voorzieningen (dempers, ommanteling, omkasting);
- bouwkundige varianten (gesloten gebouw, afschermingen, etc.);
- logistieke varianten.

Bij ieder van de relevant te achten voorzieningen dient een ALARA-beschouwing (Wet milieubeheer) te worden gegeven.

Geur

De geuremissies van de specifieke onderdelen van het brouwproces en van de waterzuiveringsinstallatie zullen per variant aangegeven moeten worden. Daarnaast moet worden aangegeven welke maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen om de geuremissies zoveel mogelijk te reduceren tot het aanvaardbare hinderniveau bij de omwonenden.

De toekomstige geuremissies moeten worden afgezet tegen de huidige geuremissies op de locaties te Enschede en Groenlo¹⁴].

Natuur Landschap

Actuele en potentiële natuurwaarden binnen het terrein en in de directe omgeving moeten in het MER worden beschreven. Aangegeven dient te worden welke karakteristieke soorten worden behouden, verdwijnen of terugkeren. Ook de aanwezige landschappelijke waarden moeten in relatie met hun omgeving worden beschreven. Daarbij is extra aandacht nodig voor de samenhang met het karakteristieke landschap, zoals dat zich ten zuiden van Enschede bevindt en voor de mogelijkheden die dit biedt om die kwaliteiten in het gebied "de Grootte Plooy" te versterken door een daarop anticiperend plan voor het nieuwe Grolsch-terrein¹⁵].

Verkeer en vervoer

Per variant dient duidelijk gemaakt te worden wat de gevolgen zullen zijn voor het verkeer en vervoer en andersom wat het verkeer en vervoer aan milieugevolgen zal veroorzaken per variant. In de varianten dient aandacht besteed te worden aan de mogelijkheden voor wat betreft de afwikkeling van het transport over de weg en het water en welke afwegingen daarbij gemaakt worden. Naast aandacht voor de bedrijfsmatige aan- en afvoerbewegingen, zal ook gekeken moeten worden naar het woon-werkverkeer. Er dient aangegeven te worden hoe groot de kans op zogenaamd sluipverkeer zal zijn bij de verschillende varianten en wat daar tegen ondernomen kan worden. Naar aanleiding van de beschrijving van de algemene verkeersverdeling kan op basis van eventuele maatregelen aangegeven worden wat de gevolgen zijn voor de verkeerscirculatie¹⁶].

14 Zie inspraakreactie nummer 6, bijlage 4.

15 Zie inspraakreactie nummer 8, bijlage 4.

16 Zie inspraakreacties nummers 2 en 4, bijlage 4.

Water

De kwantificering van de effecten van de inrichting van "de Groote Plooy" dient voor de verschillende varianten plaats te vinden, zoals beschreven in een voorgaande hydrologische studie.

In één of meerdere varianten dient de mogelijkheid van het gebruik van regenwater, het zogenaamde grijs watergebruik, als proceswater te worden betrokken. Daarbij moet bedacht worden dat dit regenwater na gebruik als proceswater via het riool wordt afgevoerd en dus niet meer ter beschikking staat als infiltratiewater. De voor- en nadelen van deze mogelijkheid dienen in het afwegingsproces te worden meegenomen.

Ook moet beschreven worden welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen getroffen worden om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan het streven naar een duurzaam waterbeheer, zoals tot uitdrukking gebracht in concrete en toetsbare doelstellingen¹⁷].

Het toekomstige watergebruik dient te worden afgezet tegen het huidige watergebruik op de locaties te Enschede en Groenlo¹⁸].

3.2 Varianten

De keuze van de varianten moet worden gemotiveerd, evenals de selectie van de voorkeursvariant met betrekking tot de inrichting van het bedrijfsterrein 'de Grote Plooy'.

In het MER zijn vooral de milieuargumenten voor deze keuze van belang.

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de verschillende varianten volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. De beschrijving van de meest milieuvriendelijke variant is verplicht.

Randvoorwaarden die reeds onveranderbaar vastliggen en die de uitwerking van eventuele varianten beperken, dienen in het MER concreet genoemd te worden.

3.2.1 Nulvariant

Naar de mening van de Commissie is er geen reële nulvariant, omdat de voorgenomen doelen niet gerealiseerd kunnen worden zonder tot deze activiteit over te gaan.

Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige (agrarische) situatie met inbegrip van de autonome ontwikkeling¹⁹].

Milieugevolgen van de verschillende varianten moeten concreet worden gemaakt door vergelijking met deze referentie.

Daarnaast moeten ook de milieugevolgen van de huidige activiteiten op de locaties in Enschede en Groenlo, als aparte referentie, hierbij betrokken worden²⁰].

17 Zie paragraaf 2.2, alsmede inspraakreactie nummer 3, bijlage 4.

18 Zie inspraakreactie nummer 2, bijlage 4.

19 Zie hoofdstuk 4. Tevens kan de Commissie instemmen met hetgeen hierover voorgesteld wordt in de Startnotitie, waarbij aandacht wordt gevraagd voor hetgeen gesteld wordt inspraakreactie nummer 5.

20 Zie inspraakreacties nummers 2 en 5, bijlage 4.

3.2.2

Inrichtingsvarianten

Naast een Voorkeursvariant en een Meest Milieuvriendelijke Variant (MMV) stelt de Commissie voor om twee realistische inrichtingsvarianten uit te werken, die eigenlijk in combinatie beoordeeld moeten worden met het MMV, te weten een:

Geluidsvariant

In deze variant dient de factor geluid centraal te staan en dient te worden uitgegaan van een maximale geluidreductie. In het MER dient beschreven te worden²¹] welke maatregelen hiertoe getroffen (kunnen) worden en welke gevolgen die geluidsreducerende maatregelen (kunnen) hebben voor de inrichting van dit bedrijventerrein. Tevens moet een relatie gelegd worden tussen de inrichting van (geluidsproducerende objecten op) het terrein en de mogelijke geluidcontouren. Dit dient in kaartbeelden te gebeuren. Het gaat bij de uitwerking van deze variant om een zogenaamde maximalisatiestudie.

en een:

Natuur en landschapsvariant

Een vergelijkbare variant, eveneens op basis van een maximalisatiestudie, dient ontwikkeld te worden met betrekking tot de landschappelijke inrichting. Ook bij deze variant dient gebruik te worden gemaakt van kaartbeelden, alsmede van enkele relevante gevisualiseerde profieldoorsneden.

In deze variant moet de inpassing van het ontwerp van de nieuwe fabriekslocatie in de natuur en het landschap optimaal worden vormgegeven. Dat betekent dat op basis van analyse van flora en fauna, maar ook van ruimte en landschap een variant wordt gemaakt die zaken als allure, maar ook infiltratie van water, zichtlocatie et cetera combineert.

In deze variant dient aangegeven te worden hoe het landschap op het nieuwe terrein optimaal kan worden geïntegreerd. Opgenomen dient te worden welke inspanningen nodig zijn om de beschreven elementen op te nemen in een nieuw inrichtingsplan. Daarbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen lijnen enerzijds (ruimtelijk verkavelingsplan) en individuele elementen, zoals bomen (kroonumfang; hoever mag er uit de stam gebouwd worden?) anderzijds.

Duidelijk dient te worden gemaakt hoe voortbordurend op landschappelijke karakteristiek, identiteit en ecologische waarden in het gebied en omgeving, voor het Grolsch-terrein nieuwe kwaliteiten kunnen worden gecreëerd, samenhangend met wensen als allure, uitstraling en zichtlocatie (Grolsch-beleid), stad-land-geleding (overheidsbeleid) en verantwoord waterbeheer (afkoppeling verharding). In woord en beeld dient dit te worden beschreven²²].

3.2.3

Meest milieuvriendelijke variant

De meest milieuvriendelijke variant (MMV) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;

21 Ook kaartbeelden kunnen hierbij gebruikt worden.

22 Zie inspraakreacties nummers 2 en 5, bijlage 4.

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Het MMV dient zich met name te richten op milieumaximalisatie van de verschillende procesonderdelen en proces-gerelateerde activiteiten, aangezien daarnaast twee aparte inrichtingsvarianten (Geluid en Natuur en Landschap) worden gemaakt. De optimale combinatie van die twee inrichtingsvarianten dient bij het MMV betrokken te worden.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van de MMV een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen.

Voor alle hoofdpunten, te weten: geluid, geur²³], natuur en landschap, verkeer en vervoer²⁴) en water, dient in het MMV te worden uitgegaan van een maximale situatie met betrekking tot het mitigeren van de milieugevolgen. Wanneer echter bepaalde hoofdpunten elkaar beïnvloeden kan van een optimale situatie worden uitgegaan, zoals bij geluid en natuur en landschap. Maar ook andere, relevante aspecten, zoals externe veiligheid, kunnen bij het uitwerken van het MMV betrokken worden²⁵].

3.2.4 Voorkeursvariant

In het MER moet de - uiteindelijke - voorkeursvariant concreet en compleet beschreven worden.

-
- 23 Voor geur zou als MMV kunnen worden uitgegaan van overschrijding van de geurconcentratie van 1 ge/m³ als 99,5-percentiel, ervan uitgaande dat als wordt voldaan aan deze oude norm voor nieuwe situaties geen noemenswaardige hinder meer optreedt.
- 24 Naast bedrijfstransportbewegingen dient ook aandacht besteed te worden aan het maximaal mitigeren van de eventuele gevolgen van het woon-werkverkeer. Welke maatregelen kunnen er getroffen worden om sluiproutes te voorkomen en bestaat er de bereidheid om met een transportplan te komen?
- 25 Zoals aangegeven in de opsomming op de pagina's 14 en 15 van de Startnotitie.

4.

BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de varianten wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied - rekening houdend met reeds in gang gezet beleid - en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, zoals de aanleg van Rijksweg 15, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie 'de Grote Plooy' en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water et cetera) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals de Broekheurner beek en aangrenzende woongebieden in en nabij de dorpen Boekelo en Usselo.

De bestaande geluidssituatie op de locatie "De Groote Plooy" inclusief autonome ontwikkeling nabij woningen en andere geluidgevoelige objecten binnen het studiegebied dient conform het gevraagde bij milieugevolgen te worden beschreven, alsmede op de beide huidige bedrijfslocaties in Enschede en Groenlo. Wat is de ligging van eventuele geluidgevoelige objecten en is er sprake van een geluidszone rondom de beide huidige locaties, zo ja waar liggen deze geluidszones?

In het MER dient een waterbalans te worden opgenomen van de huidige twee vestigingen op basis van alle input en output (variërend van regenwater, grondwater, afvalwater, bier enzovoorts). Op basis van deze gegevens kan de milieudruk in beeld gebracht worden.

Daarnaast dient het huidige landschap beschreven te worden. Er moet een kaart worden gemaakt, waarin wordt aangegeven wat de cultuurhistorisch waardevolle kavelpatronen zijn, met aandacht voor de oudere (meer dan honderd jaar) landschapselementen, zoals beplantingslijnen, beeklopen, steilrandjes enzovoorts, alsmede ook voor oude individuele bomen en andere individuele elementen.

5.

GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

Bij de beschrijving van de milieugevolgen van alle varianten dienen de volgende algemene uitgangspunten in acht te worden genomen:

- per milieugevolg moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid²⁶;
- per milieugevolg moet worden beschreven of het omkeerbaar is;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld de positieve effecten die zullen plaatsvinden vanwege het verlaten van de huidige twee locaties in Enschede en Groenlo²⁷);
- expliciet dient te worden ingegaan op cumulatie van effecten ten aanzien van met name het geluid (als gevolg van vervoer en andere bedrijfsactiviteiten);
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de (voorspellings)methoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld en minder gangbare (voorspellings)methoden moeten worden gemotiveerd;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per variant verschillen of die welke de gestelde normen overschrijden;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de aanlegfase en de gebruiksfase te worden betrokken, alsmede de uitgebruikname (en afbraak) van de huidige vestigingen te Enschede en Groenlo.

5.1

Levende natuur

Met betrekking tot de levende natuur moet in het MER aangegeven worden:

- wat de huidige ecologische functie van de Broekheurner beek is;
- welke functie het beleid aan deze beek toekent, daarbij moet in ieder geval ingegaan worden op het gemeentelijk beleid en op de Landinrichting Enschede-zuid²⁸;

26 Ten aanzien van de CO₂-uitstoot hoeft enkel de uitstoot als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen beschreven te worden.

27 Te denken valt aan de vermindering van geluidhinder, geurhinder, en externe risico's op de bestaande locaties in Enschede en Groenlo door het beëindigen van de huidige productie aldaar.

28 Zie inspraakreactie nummer 8, bijlage 4.

- hoe de functie van deze beek gehandhaafd wordt als gevolg van uitvoering van de voorgenomen activiteit²⁹].

De belangrijkste aspecten waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- aanwezigheid, respectievelijk aantasting/uitbreidingsmogelijkheden van (elementen van) de ecologische hoofdstructuur, beschermde gebieden, reservaten³⁰];
- aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende plantensoorten en plantengemeenschappen;
- aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende diersoorten;
- aanwezigheid van beschermde soorten en doelsoorten van het natuurbeleid, alsmede zeldzame en bedreigde soorten (Rode-Lijst-soorten). Welke planten- en diersoorten kunnen bij de inrichting in de nieuwe situatie terugkeren op en rond de nieuwe brouwerij en wat moet daarvoor gebeuren?;
- aanwezigheid van ecosystemen met een grote graad van ongeschondenheid, kwetsbaarheid en/of onvervangbaarheid.

Nagegaan dient te worden of de volgende effecten kunnen optreden:

- vernietiging: het geheel of gedeeltelijk verdwijnen van soorten, populaties of gemeenschappen; vernietiging kan tijdelijk of permanent zijn;
- versnippering: dit kan mogelijk optreden doordat gebieden ten zuiden en ten westen van de Grootte Plooy van elkaar worden geïsoleerd;
- vernieuwing: dit kan optreden door een afgewogen plan van het nieuw in te richten gebied, zodat kenmerkende soorten uit het plangebied of de omgeving op het terrein kunnen leven.

5.2 Landschap

De belangrijkste aspecten waar aandacht aan moet worden besteed bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome ontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- de aanwezigheid van beschermde landschapstypen³¹];
- de aanwezigheid van karakteristieke en kenmerkende landschapspatronen en/of elementen met een grote mate van ongeschondenheid³²].

Nagegaan dient te worden of de volgende effecten kunnen optreden:

- vernietiging (het geheel of gedeeltelijk verdwijnen van elementen en/of patronen);

29 Zie inspraakreacties nummers 2 en 3, bijlage 4.

30 Zie ook paragraaf 2.3 van dit advies.

31 Zie inspraakreactie nummer 8, bijlage 4.

32 Zie inspraakreactie nummer 8, bijlage 4.

- het verloren gaan van de ruimtelijke samenhang tussen landschapselementen in en direct rondom het studiegebied. Daarbij moet het landschap ten zuiden en zuidwesten als referentie worden gehanteerd³³;
- behoud van structuren en/of identiteit door een op de aanwezige (waardevolle) landschapselementen, -patronen en -structuren anticiperende inrichting van het bedrijventerrein.

Bij de gevolgen voor het landschap zou ook de mogelijk optredende **lichthinder**, als gevolg van nachtelijke lichtuitstraling, betrokken kunnen worden.

5.3 Geluid

In het MER dient te worden beschreven de berekeningsresultaten van de equivalente geluidsniveaus (L_{Aeq}) en de piekniveaus (L_{max} in de meterstand "fast") in de dag-, avond- en nachtperiode ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen met daarbij aangegeven de deelbijdragen van de oorzakelijke geluidsbronnen. Bij concentraties van (bestaande of geprojecteerde) geluidgevoelige bestemmingen in meerdere richtingen dienen tevens de geluidcontouren te worden weergegeven in stappen van 5 dB(A), bijvoorbeeld 40, 45, 50, 55 en 60 dB(A).

Indien nabij gevoelige bestemmingen een grenswaarde van 40 dB(A) etmaalwaarde wordt onderschreden zonder mitigerende maatregelen kan worden volstaan met het aangeven van de rekenresultaten in dB(A) die dit onderbouwen. Tevens dient als referentieniveau het omgevingsgeluid van de huidige situatie te worden bepaald³⁴.

5.4 Geur en andere emissies

De gevolgen van de geuremissies voor de omgeving dienen door middel van geurcontouren te worden weergegeven. Daarbij dienen in elk geval per (emissie)variant de contouren van 1 en 10 ge/m^3 als 98-percentiel te worden weergegeven.

De eerste variant is het initiatief, zoals beschreven in de Startnotitie. Vervolgens moet worden onderzocht of er varianten zijn, waarbij de emissie dan wel de geurimmissie in de omgeving gereduceerd kan worden door het nemen van maatregelen. Te denken valt aan de volgende maatregelen:

- procesgeïntegreerde maatregelen, zoals verbetering van het effect van de damprecompressie door de tijd dat de kookdampen onbehandeld worden geëmitteerd zo kort mogelijk te maken;
- behandeling van vrijkomende kookdampen door middel van een emissiebeperkende techniek;
- verbetering van de verspreiding van de kookdampen, bijvoorbeeld door de kookdampen via een hogere schoorsteen te emitteren, door gebouwinvloed te vermijden of door de temperatuur van de kookdampen (iets) te verhogen, zodat pluimstijging kan optreden;

33 Zie inspraakreactie nummer 8, bijlage 4.

34 Zie hiertoe de vragen over geluid bij de bestaande toestand, in hoofdstuk 4.

- vermindering van de hinder of overlast door piekemissies of grote verschillen in de emissies te vermijden; zowel in de situatie dat er 4 miljoen hectoliter bier, als in de situatie dat er 6 miljoen hectoliter bier per jaar wordt geproduceerd zijn er grote verschillen in de geuremissie in de situaties dat er wel en niet wordt gekookt; de ervaring heeft geleerd dat juist grote verschillen in emissies en piekemissies tot overlast en hinder leiden.

Als effect van de geuremissies dienen behalve de geurconcentraties ook de bijbehorende geurhinderniveaus in de omgeving te worden weergegeven op een zo objectief mogelijke manier. Het bevoegd gezag moet op basis van deze informatie en informatie over technische, financiële, sociaal-economische en planologische aspecten het acceptabele hinderniveau vast kunnen stellen volgens de hindersystematieken van de NeR.³⁵].

Daarnaast moet in het MER ook aandacht besteed worden aan andere emissies dan geur naar de lucht, bijvoorbeeld stof en verbrandingsgassen van de stookinstallatie(s) en het verkeer.

5.5 Verkeer en vervoer

Naast de hindergevolgen (lawaai) zal vooral duidelijk beschreven moeten worden wat de milieueffecten zijn wanneer alle transport plaatsvindt over de weg of over het water. Beschreven moet worden wat de milieueffecten van het woon-werkverkeer zijn. Daarnaast moet duidelijk worden welke transportverhouding weg : water reëel zal zijn.

5.6 Water

Wat is de omvang en wat zijn de effecten van de huidige grondwateronttrekking in Enschede en kan beschreven worden of en hoe dit zal veranderen uitgaande van (de maximale) productieuitbreiding in de toekomst?

Kan de aanleg van een waterleidingtracé voor het grondwater plaatsvinden langs een bestaande leidingenstraat, of moet er een geheel of ten dele nieuw waterleidingtracé worden aangelegd? Welke (milieu)gevolgen zal dit nieuwe leidingtracé hebben tijdens de realisatie- en gebruiksfase?

In het MER dient aangegeven te worden of het effluent, al dan niet voorgezuiverd, onder alle omstandigheden voor en na het jaar 2005 door de rioolwaterzuiveringsinstallatie te Enschede kan worden verwerkt.

De kwantificering van de effecten van de inrichting van "de Groote Plooy" op de grondwaterstand in het plangebied dient voor verschillende varianten plaats te vinden, met en zonder mitigerende maatregelen en gebruikmakend van het hydrologisch model (als in voorafgaande hydrologische studie), alsmede een daarop gebaseerde waterbalans, met speciale aandacht voor de grondwateraanvulling van het tweede watervoerende pakket.

Aan de doelstelling "zuinig omgaan met de grondstof water" kan op meerdere

35 Zie inspraakreactie nummer 3, bijlage 4.

manieren invulling worden gegeven. De voor- en nadelen van het gebruik van 'grijs water' in het productieproces kunnen worden afgewogen tegen de voor- en nadelen van het gebruik van dat water voor infiltratiedoeleinden³⁶].

5.7 Externe veiligheid

In het MER dient beschreven te worden welke (milieu)risico's verbonden zijn aan het directe dan wel indirecte gebruik van ammoniakkoeling. Dit kan - indien mogelijk - onderbouwd worden met ervaringsgegevens van de huidige twee locaties en andere installaties voor ammoniakkoeling.

Aangegeven moet worden in het MER hoe groot de kans op stofexplosies zullen zijn ten gevolge van de opslag van grond- en hulpstoffen. Ook hierbij kunnen ervaringsgegevens van de beide huidige locaties betrokken worden.

Hoe groot is de kans op differentiële bodemzetting in dit gebied, als gevolg van zoutwinningsactiviteiten van anderen, en welke gevolgen kan dit - in het ergste geval - hebben voor de eigen bedrijfsactiviteiten³⁷]?

Vanwege de opslag van in het MER te noemen chemicaliën, vetten en oliën en eventuele andere gevaarlijke stoffen, dient aangegeven te worden op welke wijze risico's, waaronder mogelijke **bodemverontreiniging**, zullen worden tegengegaan.

5.8 Bodemarchief

Momenteel zijn er geen feitelijke archeologische waarden met betrekking tot dit gebied bekend³⁸]. Voor het westelijke deel van het plangebied dient een archeologische inventarisatie te worden uitgevoerd, teneinde de feitelijke archeologische waarde te achterhalen. De kans is namelijk aanwezig dat in dit deel van het gebied bepaalde waarden kunnen worden vastgesteld. Mede afhankelijk daarvan kan bepaald worden welke - eventuele - maatregelen, ter bescherming van deze waarden, getroffen moeten worden.

5.9 Energie- en grondstoffen- en hulpstoffenverbruik

In het MER moet worden aangegeven wat het energiegebruik zal zijn op de locatie 'de Grootte Plooy'. Dit energiegebruik kan worden afgezet tegen het huidige energiegebruik op de locaties Enschede en Groenlo. Daarnaast moet worden aangegeven welke (schadelijke) stoffen, als gevolg van het energiegebruik, vrij zullen komen.

36 Zie inspraakreactie nummer 3, bijlage 4.

37 Hierbij wordt verwezen naar Adviezen van de Commissie die zijn opgesteld ten behoeve van verschillende activiteiten op het terrein Boeldershoek, met name het Toetsingsadvies bij project 613, op pagina 5.

38 Zie inspraakreactie nummer 9, bijlage 4.

Een zelfde beschrijving dient plaats te vinden met betrekking tot de te gebruiken grond- en hulpstoffen³⁹].

6. VERGELIJKING VAN VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de verschillende varianten moeten onderling én met de referentie (bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de varianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

De Commissie beveelt aan om in het MER ook een vergelijking te maken tussen de gevolgen van de huidige twee vestigingen en de nieuwe vestiging. Daaruit zal moeten blijken of er al dan niet milieuwinst wordt geboekt met de inbedrijfstelling van de nieuwe fabriek.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende varianten.

De uiteindelijke keuze voor de voorkeursvariant moet onderbouwd worden met (milieu)argumenten.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een

39 Zie inspraakreactie nummer 2, bijlage 4.

belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede en het Dagelijks Bestuur van het waterschap Regge en Dinkel moeten bij de besluiten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te laten treffen. Het verdient aanbeveling dat *Koninklijke Grolsch N.V.* in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een duidelijke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de varianten. De onderlinge vergelijking dient - voor zover zinvol/zoveel mogelijk - te worden ondersteund met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de varianten;
- bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de varianten;
- de vergelijking van de varianten en de argumenten voor de selectie van het MMV en het voorkeursvariant;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Nieuwe Bierbrouwerij Grolsch, te
Enschede

(bijlagen 1 t/m 4)

grolsch
24

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 mei 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

BOUW- EN MILIEUDIENST		GEMEENTE											
Correspondentieadres: Postbus 173 7500 AD Enschede	Locatie Noorntoren Molenstraat 50 Telefoon 053-4815151 Telefax 053-4815111	Locatie Oostermoor Oostersiraal 2 Telefoon 053-4818111 Telefax 053-4815454	 ENSCHEDÉ										
De commissie voor de milieu-effectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		<table border="1"><tr><td></td><td>Commissie voor de milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td>ingekomen:</td><td>✓ 2 JUNI 1998</td></tr><tr><td>nummer:</td><td>954-98</td></tr><tr><td>soort:</td><td>955-1/m 13</td></tr><tr><td>opge naar:</td><td>de/Rus/B'k</td></tr></table>			Commissie voor de milieu-effectrapportage	ingekomen:	✓ 2 JUNI 1998	nummer:	954-98	soort:	955-1/m 13	opge naar:	de/Rus/B'k
	Commissie voor de milieu-effectrapportage												
ingekomen:	✓ 2 JUNI 1998												
nummer:	954-98												
soort:	955-1/m 13												
opge naar:	de/Rus/B'k												
Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk 98B006068 MIL	Telefoon 053-4818834	Datum 29-05-1998									
Onderwerp realisatie nieuwe brouwerij; startnotitie L.b.v. milieu-effectrapportage			Behandeld door Dhr. W. Blekkenhorst										
<p>Overeenkomstig het bepaalde in artikel 7,12 van de Wet milieubeheer, doen wij u bijgaand in 8-voud toekomen een exemplaar van de startnotitie ten behoeve van een milieu-effectrapportage voor het oprichten en in werking hebben van een nieuwe bierbrouwerij op de locatie "de Grote Plooy" nabij Boekelo in de gemeente Enschede. Koninklijke Grolsch NV is initiatiefnemer van de voorgenomen activiteit.</p> <p>Het College van Burgemeester en Welhouders van de gemeente Enschede is het bevoegd gezag voor de besluitvorming op grond van de Wet milieubeheer en het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Regge en Dinkel is het bevoegd gezag voor de besluitvorming op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.</p> <p>Wij hebben de startnotitie op 25 mei 1998 ontvangen. Wij verzoeken u, conform artikel 7,14 van genoemde wet, voor 31 juli 1998 advies uit te brengen ten behoeve van het geven van richtlijnen.</p> <p>De overige betrokken instanties/adviseurs alsmede de betrokken bewoners- en milieugroeperingen hebben tevens één of meerdere exemplaren van de startnotitie ontvangen.</p> <p>Ter informatie sturen wij u hierbij de volgende bescheiden:</p> <ul style="list-style-type: none">- de tekst van de advertentie die wij op 28 mei 1998 naar aanleiding van de startnotitie in het dagblad De Twentsche Courant Tubantia hebben geplaatst, (in 8-voud);- het te volgen tijdschema tot en met de vaststelling van de richtlijnen alsmede een overzicht van de betrokken instanties/adviseurs, (in 8-voud);- Milieueffectenstudie "De Grote Plooy", (in 8-voud);- (geo)hydrologisch onderzoek, (in 3-voud);- geuronderzoek, (in 3-voud);- reacties van bewonersgroeperingen op de MES, (in 3-voud);- overzicht bewoners- en milieugroeperingen, (in 3-voud);- voorschriften en toelichting behorende bij het voorontwerp bestemmingsplan De Grote Plooy, (in 3-voud). <p>Kortheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van deze stukken.</p> <p>In week 23 zullen wij u enkele data doorgeven waarop een locatiebezoek kan plaatsvinden. Tevens zullen wij u zo spoedig mogelijk de elementen/aandachtspunten opgeven, die naar onze mening ruim aandacht behoeven in het op te stellen milieu-effectrapport.</p> <p>Mocht u over het bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer B. Huizing, telefoonnummer 4815134 of de heer Blekkenhorst, telefoonnummer 4818834 van de sector VROM, afdeling Milieu van onze dienst.</p>													
Hoogachtend, Burgemeester en Welhouders van Enschede, namens dezen, het hoofd van de afdeling Milieu van de Bouw- en Milieudienst,													
 (J.J.W.) Strebuis													

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in de Twentsche Courant Tubantia d.d. 11 juni 1998

BESLUIT MER-PLICHT Bierbrouwerij Grolsch, Grote Plooi

Burgemeester en wethouders maken bekend dat zij in hun vergadering van 19 mei 1998 kennis hebben genomen van de rapportage "Milieueffectenstudie (MES) De Grote Plooi", april 1998. Aanleiding voor deze studie was dat Grolsch Bierbrouwerij op de locatie "De Grote Plooi" een brouwerij wil realiseren met een productiecapaciteit van 6 miljoen hectoliter per jaar. Voor een bierbrouwerij met een dergelijke productiecapaciteit geldt dat het Bevoegd Gezag (in dit geval het College van B&W) moet beoordelen of er sprake is van een plicht om een Milieu- EffectRapport (MER) op te stellen; het criterium bij een dergelijke beoordeling is "of er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen zijn, gezien:

- de aard en omvang van de activiteiten;
- de samenhang met andere activiteiten ter plaatse;
- de ligging in of nabij gebieden die van bijzondere betekenis zijn of waarin het milieu reeds in ernstige mate is verontreinigd of aangetast" (dit alles volgens het Besluit milieueffectrapportage, 1994).

In opdracht van de gemeente is een milieueffectenstudie (MES) uitgevoerd; op basis van deze studie en op basis van het onder punt 2 aangegeven criterium heeft het college besloten dat door Grolsch een m.e.r.-procedure gevolgd moet worden.

De redenen hiervoor zijn:

- het feit dat de exacte situering van gebouwen en installaties van de bierbrouwerij op dit moment nog niet bij Grolsch bekend is. Deze situering en de redelijkerwijs door Grolsch te treffen maatregelen, bepalen uiteindelijk in grote mate of hinder (geluid en geur) voor de omgeving voorkomen kan worden en binnen de wettelijk vastgestelde normen kan blijven; om de nog ontbrekende gegevens beschikbaar te krijgen is een m.e.r.-procedure noodzakelijk;
- het feit dat de door Grolsch gewenste productiecapaciteit van 6 miljoen hectoliter zeer veel groter is dan de in het Besluit milieueffectrapportage genoemde grenscapaciteit van 0,75 miljoen hectoliter per jaar (boven deze grenswaarde is er sprake van een verplichte beoordeling van de m.e.r.-plicht door het Bevoegd Gezag (in dit geval het college van B&W).

Naar aanleiding van de MES zijn verschillende belangengroeperingen in de gelegenheid gesteld hun zienswijze omtrent de MES naar voren te brengen.

Een deel van deze groeperingen heeft schriftelijk reacties ingebracht.

Het college heeft besloten, de ingebrachte zienswijzen, voorzover deze op korte termijn definitief kunnen worden weerlegd, schriftelijk af te doen.

Voor het overige heeft het college besloten, de resterende zienswijzen mee te nemen bij het opstellen van de richtlijnen waaraan de inhoud van het MER moet voldoen.

Het collegebesluit ligt vanaf heden gedurende zes weken ter inzage bij de Publieksbalie van de Bouw- en Milieudienst, Molensstraat 50.

Tegen het collegebesluit kunt u gedurende deze termijn een bezwaarschrift indienen bij het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede, Postbus 20, 7500 AA Enschede.

Wanneer een bezwaarschrift wordt ingediend, kan bij de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek om een voorlopige voorziening (in tweevoud) worden ingediend.

De Voorzitter van genoemde afdeling tref alleen een voorlopige voorziening als een besluit op het bezwaarschrift, met het oog op de betrokken belangen, waaronder de uwe, niet kan worden afgewacht.

Het verzoekschrift moet worden gestuurd aan: De Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Koninklijke Grolsch N.V.

Bevoegd gezag: College van B&W van de gemeente Enschede en het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Regge en Dinkel

Besluit: vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer (Wm), alsmede de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Categorie Besluit m.e.r. 1994: D13.1

Activiteit: Oprichting van een bierbrouwerij

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 11 juni 1998

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 augustus 1998

Bijzonderheden: In het Richtlijnenadvies is gevraagd om een tweetal inrichtingsvarianten op basis van Geluid en Natuur & Landschap, alsmede om een meest milieuvriendelijke varianten (MMV). Bij alle varianten moet rekening worden gehouden met een vijftal hoofdpunten te weten: geluid, geur, natuur & landschap, verkeer & vervoer en water. De milieugevolgen van de uit-gebruikname van de huidige vestigingen te Enschede en Groenlo moet in het MER nadrukkelijk aan bod komen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. C.J.M. Anzion

dr.ir. J.J.T.M. Geerards (voorzitter)

drs. W. Timmermans

ir. J.H.G. Verhagen

Secretaris van de werkgroep: mr. S. Pieters

35

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	980625	Natuur en Milieu Overijssel	Zwolle	980707
2.	980626	Vereniging Milieudefensie, kerngroep Enschede	Enschede	980707
3.	980625	Provincie Overijssel	Zwolle	980707
4.	980626	Stichting Wijkorgaan Stadsveld Pathmos	Enschede	980707
5.	980625	Vereniging "Boekelo: Dorp met karakter"	Boekelo	980707
6.	980624	Stichting Dorpsraad Boekelo	Enschede	980707
7.	980625	Vereniging tot Behoud van Usselo en de Usseleres	Usselo	980707
8.	980729	ROB	Amersfoort	980729
9.	980706	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Oost	Deventer	980708

